SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 61. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 31, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 31-го БЕРЕЗНЯ 1993. Ч. 61. РІК C.

„ГИНЕ УКРАЇНСЬКА ПРЕСА"

Київ (М. Муратов). — Такі заголовки з'явилися в багатьох часописах України, а видавництва і друкарні отримали повідомлення, що основний постачальник паперу, Росія, тепер вимагає 350,000 рублів за тонну. В 1991 році тонна паперу коштувала лише 250 рублів. Цього року ще ні один кілограм паперу не перейшов російсько-український кордон, а 4 біл. українських купоно-карбованців, які Кабінет Міністрів ухвалив виділити для друкування і розповсюдження часописів, становища не змінять, бо ціни на папір і послуги дуже зросли.

Заступник головного редактора „Літературної України" у ч. 8 своєї газети пише, що „наслідки цієї катастрофи непередбачувані. Юридичний аспект — населення буде позбавлене права на інформацію, а це грубе порушення прав людини. Соціяльний аспект — залишаться без праці десятки тисяч журналістів, кваліфікованих поліграфістів і розповсюджувачів преси. Політичний аспект — втратиться життєдайний зв'язок керівництва країни з народом, загальмуються, а то й зовсім пригаснуть демократичні процеси, без чого неможливо уявити незалежну правну державу".

В Україні сьогодні діє 28 паперових підприємств. Експерти із ЗСА і Великобританії, відвідавши ці фабрики, висловили лише одне суттєве зауваження: мала потужність. На світовому ринку одна тонна газетного паперу коштує 600 ам дол. Отже купувати невигідно. Найдешевший шлях для виробництва в Україні хоча б 35,000 тонн паперу — це реконструкція Жидачівського паперового комбінату, вважає начальник технічного відділу інституту „Укрдіпропапір" Петро Король. Але й для цього треба 12 міл. ам. дол. Водночас передбачається збільшення потужности інших паперових комбінатів. Та це забере не менше як три роки, а українська преса задихається вже нині, заявив В. Король.

ВІДБУВСЯ 3-ІЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Київ (УНІАР). — Тут 27-28-го березня відбувся 3-ій З'їзд Спілки Українського Студентства (СУС). Серед гостей на з'їзді були присутні і виступили: народний депутат України і голова УРП Михайло Горинь; амбасадор України в Канаді Левко Лук'яненко; народний депутат Олесь Шевченко; радник Президента з політично-правних питань Артур Білоус; керівники Міністерства Освіти та Міністерства у Справах Молоді і Спорту. З'їзд привітали українські студентські організації з Чехії та з Вашінгтону.

У звітовій доповіді голова СУС Володимир Чемерис підкреслив, що організація намагається вирішити такі проблеми: наближення якости освіти до світових стандартів, студентське самоврядування, підвищення стипендій. СУС наполягатиме на українізації вищих шкіл та перегляді навчальних програм з гуманітарних предметів навчання. Не зважаючи на те, що у лавах СУС є представники різних ідеологічних течій — від соціял-демократів до радикальних націоналістів — мета організації єдина: політичні та економічні реформи в Україні.

СУС виступає за дочасне припинення уповноважень Верховної Ради, проведення виборів за мажоритарно-пропорційною системою та ліквідацію існуючої системи совєтської влади. СУС не вимагатиме запровадження єдиного студентського квитка, який давав би право на 50-відсоткову знижку на проїзд у всіх видах транспорту, до покращання загального економічного становища в Україні. СУС підтримує антиінфляційні заходи Уряду, в тому числі зменшення фінансування соціяльних програм, ліквідацію податкових пільг, митну і кредитову політику, посилення контролі над державним сектором та наступне акціонування державних підприємств.

З'їзд ухвалив низку резолюцій з питань освіти та соціяльно-правного захисту студентів, програмову декларацію і звернення до Президента України та генерального прокурора про те, що досі не припинилися репресії проти студентів — учасників осінніх подій 1992 року. Ухвалено також заяву на захист Івана Дем'янюка, якого засудили до смертної кари в Ізраїлі.

На становище голови СУС обрано Костянтина Дуденка, а на посади заступників — Василя Бойчука і Тараса Посошенка. Внутрішні проблеми делегати обговорили за закритими дверима. У з'їзді не взяли участи делегати від п'ятьох філій — кіровоградської, запорізької, симферопільської, новокаховської та херсонської.

По закінченні з'їзду відбулася пресова конференція нового керівництва СУС. Голова Спілки К. Дуденко наголосив, що студентське об'єднання віддаватиме перевагу соціяльним проблемам, а не лише політичним. Як зазначив політреферент Спілки Тарас Костюченко, нині СУС знають головно за студентськими страйками і політичними акціями, та після з'їзду організація стає дещо правіше, але це становище Спілки буде змінюватися, залежно від політичних умов. Нині створюється наукове студентське товариство, яке покликане координувати студентську діяльність по всій Україні.

Терористи мали політичні мотиви

Ню Йорк. — В неділю, 28-го березня, газета „Ню Йорк Таймс" оприлюднила листа арабської терористичної організації, яка взяла на себе відповідальність за вибух у Світовому торговельному центрі. Автори листа застерігають американців, що можливе продовження терору, і навіть погрожують „напасти на ядерні об'єкти" ЗСА.

Діставши листа через чотири дні після вибуху, газета передала його для розстеження в поліцію. Після докладної професійної аналізи працівники слідчої служби заявили, що документ не викликає сумніву і його можна оприлюднити. З цього самого джерела стало відомо, що один з п'яти арештованих у зв'язку з вибухом був також одним з авторів листа, хоч замість конкретних прізвищ під текстом стоїть цей підпис: „П'ятий батальйон Визвольної армії". Чому саме п'ятий і що це за армія, ніхто не може нічого сказати. Однак саме цей „батальйон" взяв на себе відповідальність за криваву терористичну акцію в Мангеттені і висунув на адресу З'єднаних Стейтів ряд категоричних вимог: припинити всю військову, економічну і політичну допомогу Ізраїлеві, скасувати дипломатичні стосунки з Ізраїлем, не втручатися у внутрішні справи країн Близького Сходу.

Якщо ці вимоги не будуть виконані, терористи почнуть напади на американські військові і цивільні, в тому числі і ядерні, об'єкти. „Наша армія, — запевняють автори листа, — налічує понад 150 готових на смерть бойовиків". Є в листі декілька рядків, безпосередньо звернених до американського народу, який „несе відповідальність за дії свого уряду", тому „американський народ повинен знати, що цивільні особи, вбиті під час вибуху, не є кращими від тих, кого вбивають американською зброєю і завдяки американській підтримці".

СТАНОВИЩЕ Б. ЄЛЬЦИНА ЗАХИТАНЕ

Москва. — Після чотирьох днів безперервних засідань 9-ий Надзвичайний з'їзд народних депутатів Росії закінчив свою працю. Коментуючи його висліди, спостерігачі годяться в тому, що він ще більше поглибив кризу влади в країні, довівши до цілковитого взаємозаперечення між законодавцями і виконавцями.

Щодо президента Боріса Єльцина, то його противники на з'їзді хоч і не змогли дістати потрібної для примусової резиґнації кількости голосів, все ж завдали йому декілька відчутних ударів. Перший з них — постанова з'їзду про „невідкладні заходи, покликані зберегти конституційний лад Російської федерації". Нею скасовується цілий ряд попередніх указів президента, в тому числі з 20-го березня, яким Б. Єльцин проголосив встановлення „особливого порядку управління країною" на період до всенародного квітневого референдуму. З'їзд скасував структуру так званих представників президента на місцях, а також федеральний інформаційний центр Росії. На практиці це означає, що відтепер контроля над засобами масової інформації перейшла до Верховної Ради.

Однак найбільша невдача Б. Єльцина пов'язана з тим, що з'їзд прийняв не єльцинський, а власний варіянт проведення референдуму. Якщо раніше першим запитанням стояло, кому більше довіряє народ — президентові чи Верховній Раді, то тепер противники Б. Єльцина домоглися такого підступного формулювання: „Чи довіряєте ви президентові Б. Єльцинові?" Друге запитання є не менш підступне: „Чи схвалюєте ви соціяльно-економічну політику, здійснювану президентом?" Як відомо, саме Верховна Рада чинила перешкоди на шляху радикальних економічних реформ ,а тепер переклала відповідальність за господарську руїну в країні на Б. Єльцина.

Таким чином з'їзд, замість привести до замирення між двома органами влади, ще більше напружив політичну ситуацію в Росії і унеможливив будь-які компроміси.

В понеділок, 29-го березня, відразу після закриття з'їзду, було розповсюджено заяву Вячеслава Костікова, пресового секретаря президента Б. Єльцина. В ній, між іншим, підкреслюється, що „своїми антиконституційними діями з'їзд поставив себе над законом, вийшов за рамки демократичної і російської цивілізації. Він перетворив себе у мстиву комуністичну інквізицію, готову заради відновлення тоталітарного панування спалити довкола себе все, що пов'язане з правами людини і гідністю народу".

Будуть нові автомобілі

Кременчук (УНІАР). — Тут завершено дослідно-конструкторську працю з метою створення перспективних автомобілів типу „Краз". Про це повідомив Дмитро Ястребов, головний конструктор Кременчуцького автомобільного заводу — головного підприємства виробничого об'єднання „Автокраз". За його словами, перша партія нових автомобілів вийде в травні-червні цього року.

У центрі виставок і ярмарків України в Києві 24-го березня відкрилася виставка-ярмарок „Перспективна автомобільна техніка, вузли і комплектуючі до неї". Свою продукцію представили 145 підприємств України, які випускають аґреґати та комплектуючі частини до автомобілів, мотоциклів, велосипедів, а також підприємства, що мають потенційні можливості для їх виготовлення.

На відкритті виставки були присутні голова Верховної Ради України Іван Плющ та прем'єр-міністер України Леонід Кучма. Міністер машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії Віктор Антонов, відкриваючи виставку, заявив, що при розвиненому автомобілебудуванні розвиватиметься промисловість і це сприятиме стабілізації економіки. Тепер в Україні діє чотири невеликих автозаводи та 47 аґреґатних заводів. В інших країнах доводиться купувати 75 відс. комплектацій. Міністер повідомив, що готується програма автомобілебудування, у якій візьмуть участь до 500 заводів, у тому числі 100 конверсійних.

Покищо в Україні виробляють 150,000 легких автомобілів і 25,000 вантажних. За минулий рік вдалося скоротити залежність від інших держав у постачанні частин на 25 відсотків. Міністер висловив переконання, що програма машинобудування себе виправдає.

У СВІТІ

ДВА АТОМОВИХ РЕАКТОРИ загальною потужністю 1.99 міл. кіловатів має намір збудувати Японія в північній частині острова Гоншу. Електротехнічна компанія Тогоку Денріоку вже почала працю над проєктом. Згідно з науковими прогнозами, у найближче десятиліття потреба в електроенергії у центральних і північних районах країни буде збільшуватися в середньому на 2.5 відсотка річно, і введення в дію нових атомових реакторів задовільнить це збільшення попиту.

В ТОҐО ЗАГОСТРИЛАСЯ ситуація у зв'язку з протистоянням між збройними силами країни, котрі зберігають вірність президентові Ґ. Ейадеме, і опозицією, яка вимагає запровадження в Тоґо багатопартійної системи. Протистояння, яке почалося декілька років тому, тепер дійшло до акцій насильства з обох боків. Це стало причиною втечі з країни понад 230,000 її мешканців.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ справ Альжиру Мохаммед Гарді в інтерв'ю для рабатської газети „Аль-Ватан" заявив, що „ніякого милосердя щодо терористів і кримінальних елементів бути не може". Він підкреслив, що влада ніколи не згодиться на переговори з „політичною верхівкою сил, котрі вдаються до терору проти свого народу" і ствердив, що головна відповідальність перед історією за трагедію, яку переживає тепер альжирський народ, лежить на Ісламському фронтові порятунку.

ЦИМИ ДНЯМИ ЗАПРИСЯЖЕНО новий уряд Австралії, зформований після перемоги Лейбористської партії у парляментарних виборах 13-го березня ц.р. Пост прем'єра зайняв лідер лейбористів Пол Кітінґ. Починаючи від 1983 року, лейбористам вже п'ятий раз вдається зформувати однопартійний кабінет. Пост міністра закордонних справ і зовнішньої торгівлі зберіг за собою Ґарет Еванс. Міністром оборони знову призначено Роберта Рея.

ЦИМИ ДНЯМИ КИТАЙ в ультимативній формі заявив, що не допустить створення „так званого незалежного Тайвану" і вживе ефективних заходів, якщо уряд Тайбеу зважиться на юридичне закріплення існуючого від 1948 року розколу країни.

НАРОДНИЙ ФРОНТ Таджикістану став виключно громадсько-політичною організацією, члени його збройних формацій переходять на службу в армію, поліцію та органи безпеки. Віцепрем'єр М. Убайдулоєв заявивши, що Фронт вповні виконав свою функцію у ділянці відновлення конституційного ладу, підкреслив: „Наш народ відкидає ісламський фундаменталізм, який у Таджикістані показав своє справжнє обличчя. Ми йдемо шляхом розбудови демократичного, світського суспільства".

ЦИМИ ДНЯМИ в Москві відбувся XXIX з'їзд забороненої КПСС. В його праці взяли участь 370 делеґатів з 11 незалежних держав, котрі колись входили до складу совєтської імперії. З'їзд прийняв статут і програму, згідно з якою комуністи будуть домагатися відновлення Совєтського Союзу, а їхня партія згодом має стати „не тільки міжнародною політичною організацією, але й органом, що об'єднає комуністичні рухи в цілому світі".

В 198 РОЦІ ПОБЛИЗУ одного з Багамських островів водолази знайшли керамічну урну, щільно оброслу морськими коралями. Німецький археолог Марк Бавер, застосувавши методу ізотопної аналізи, виявив, що вік урни — 4,500 років і що вона не порожня. Всередині знайшли згорток папірусу, списаний єгипетськими гієрогліфами. Розшифрувавши їх, єгиптологи засвідчили, що це пророцтва від дуже давніх часів до середини XXI сторіччя. Чимало з них уже здійснилося, наприклад, народження Ісуса Христа, „хрестоносні походи", спалення Джордана Бруно, подорож Колюмба до Америки, Перша і Друга світовій війни, сталінський терор у совєтській імперії і її занепад, та [illegible] ряд інших подій. З того, що ще чекає землян, цікавість викликає пророцтво, згідно з яким у 1994 році космічна катастрофа знищить „плоску країну на Близькому Сході", а також те, що до 2015 року автомобільний транспорт буде замінено на повітряний.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН після зустрічі з міністром закордонних справ України Анатолієм Зленком заявив, що він зрозумів, що деяка протидія України стосовно ратифікації договору Старт-1 чиниться з огляду на неясну ситуацію в Росії. Б. Клінтон сказав міністрові закордонних справ, що ЗСА „хотіли б бути дуже близькими до України", але передумовою довготривалих успішних стосунків є ратифікація договору Старт-1. Б. Клінтон закликав Київ приєднатися до угоди нерозповсюдження ядерної зброї і відмовитися від неї взагалі.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона застановляється над можливістю ліквідації програми охорони здоров'я Медікейд. Натомість тих, які послуговуються пільгами цієї програми хочуть включити до загальної програми охорони здоров'я з додатковими пільгами для незаможних, які не є включені у загальний плян. Ці додаткові пільги для незаможних включали б додаткову дентистичну опіку, довіз до лікаря та перекладачів для тих, які не розуміють англійської мови.

ПІСЛЯ ЦІЛОЇ ДЕКАДИ самообдурювання американські покупці почали здавати собі справу з того, що, користуючись кредитовими картками, вони платять дуже великі відсотки. З уваги на те багато з американських покупців почали розглядатися за кредитовими картками тих фінансових установ, які пропонують нижчі відсотки. Це в першу чергу стосується Мастеркард і Віза, спонзорами яких є великі банки ЗСА. Одначе відчувши цю ситуацію негайно, такі великі фінансові спонзори кредитової картки, як Сітібанк відразу обнизили свої відсотки з 19.8 до 15.4.

ВИСОКОПОСТАВЛЕНІ особи в уряді президента Билла Клінтона заявили, що розвідчі аґенції ЗСА підозрівають, що Ірак з Іраном дійшли до згоди, згідно з якою Іран купує від Іраку нафту всупереч санкціям Організації Об'єднаних Націй. Такий договір цих двох країн Близького Сходу може значно підірвати міжнародні зусилля позбавити Ірак можливости здобуття валюти через продаж нафти. Крім того ЗСА турбуються, що ненависть цих двох колишніх ворогуючих країн до ЗСА може зробити їх сильними спільниками.

РЕДКАТОРИ ГОЛОВНИХ американських щоденників збираються цього тижня у Балтиморі на свою річну конференцію, яка цього року має на меті здійснити досі небувале в цій організації — Американська спілка газетних редакторів затвердить вибір свого нового президетна Вілляма Гіллярда — першого неґра на цьому пості. В. Гіллярд, 65-річний головний редактор щоденника „Ореґонііян" у Портленді, Оре., є одним з найкращих чорних журналістів ЗСА.

ПОЛКОВНИК ВІЛЛІЯМ Смаллен, речник генерала Коліна Повелла, голови Об'єднаного штабу головнокомандуючих американських збройних сил, заявив, що ген. К. Повелл не збирається відходити скоріше на пенсію. Він відійде аж 30-го вересня, із закінченням свого терміну на пості голови об'єднаного штабу. В. Смаллен також підтвердив, що ген. Повелл натякав на таку можливість скорішого відходу на пенсію, але не робив у [illegible] напрямку конкретних заходів.

В серії „Колись і тепер" появилася книжка про Україну

Джерзі Сиʼті, Н.Дж. — Видавництво Лернер у Мінеаполісі випускає вже другий рік серію книжок про народи, що донедавна були членами СССР, а тепер перейшли великі політичні та національні переміни. Серія, що буде в цілості складатися із 15 книжок, випустила в 1992 році книжки про Естонію, Латвію, Литву, Росію, Вірменію, Азербайджан, Молдову та Україну. В 1993 році вийдуть у дальшому інформативні книжки про Білорусь, Грузію, Казахстан, Киргізстан, Таджикістан, Туркменію та Узбекістан.

Кожна книжка є багато ілюстрована, на доброму папері із картами та іншими ілюстраціями в кольорах і відповідним інформативним текстом та кольоровою обгорткою. У кожній є інформації про географічне положення, культурне життя, історію, зміни в побутовому житті, можливості економічні і прогнози на майбутнє.

У підготові видання книжки про Україну консультантами були д-р Анатоль Лисий і д-р Дарія Лиса.

Книжка своїм змістом та інформаціями є, як усі інші [illegible] ді та шкіл.

Ціна кожної книжки виносить 19.95 дол. Її можна замовляти у видавництві за передплатою і покриттям поштової оплати у висоті 2 дол. Адреса для замовлень: Lerner Publications Company, 241 First Ave. North, Minneapolis, Minn., 55401; tel.: 1-800-328-4929.

ВЕЛИКОДНІЙ ЯРМАРОК

Ню Йорк. — Тут в суботу, 3-го квітня, 2 Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть" влаштовує великодній ярмарок від год. 10-ої ранку до 3:30 по полудні, у Пластовій Домівці, 144 Друга аве.

О. Баюл виступатиме у ЗСА

Джерзі Сиʼті, Н.Дж. — Оксана Баюл, 15-літня фігуристка-чемпіонка з України, яка зовсім несподівано появилася серед світових умільців їзди на лижвах і пирголомшила світ, здобуваючи золоту медалю у змаганнях фігуристок на льоду за світовий чемпіонат у Празі, була додана до списка учасників турне світових фігуристів-чемпіонів, яку спонзорує фірма „Кемпбелл супс". Найновіша міжнародна зірка їзди на ковзанах дебютуватиме в Америці з такими мистцями цього виду спорту як: Браєн Бойтано, Торвілл і Дін, Віктор Петренко та 26 інших олімпійських і світових фігуристів-чемпіонів із восьми країн у 43-ох містах ЗСА. Згадане турне в ЗСА, приготоване Том Коллінс ентерпрайзес, розпічнеться 22-го квітня і триватиме до 23-го червня включно. Квитки вступу на ці виступи є вже в розпродажі у касах місцевих гокейових арен.

О. Баюл

Своїм тріюмфальним виступом і притягаючою особистістю Оксана зачарувала світ. Вона є тепер наймолодшою світовою чемпіонкою від часу Соні Гені в 1927 році. Їздити на лижвах Оксана почала, коли їй було чотири роки, зараз після смерти її батька. Мати Оксани померла в 1990 році від хвороби пістряка і з того часу Оксана жила сиротою при клюбі їзди на ковзанах. У 1992 році Оксана переїхала до Одеси, де навчається у Галини Змієвської, тренерки Віктора Петренка, яка допровадила його до олімпійської слави. З фінансовою допомогою В. Петренка і професійної чемпіонки Джілл Тренарі Оксана здобула чемпіонат України та друге місце у змаганнях за чемпіонат Европи на початку цього року.

„Підготовляючи це турне вже 13 років, я ніколи не бачив такої феноменальної появи їзди на ковзанах як Оксана Баюл. Її умілість на льоду та співвідношення з публікою — у 15 років — є просто захоплюючим. Ми справді радіємо, що вона візьме участь в цьому турне — сказав Т. Коллінс.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на пів року — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Тимчасова перемога Б. Єльцина

Коли у п'ятницю минулого тижня З'їзд народних депутатів зібрався на надзвичайну сесію, здавалося, що з ,,великої хмари впаде малий дощ": ні одна сторона не квапилася до зудару. З'їзд ніби не хотів ставити під голосування суд над Єльцином на зламання конституції і Єльцин з свого боку признався до помилок у веденні економічної реформи, які спричинили інфляцію, безробіття і дорожнечу. Він погодився на частинну зміну уряду і все вказувало, що прийде до якогось компромісу. У минулу неділю все змінилося. Пропозиція на поставлення Єльцина під суд — таки пішла під голосування. Забракло кількадесят голосів до потрібної кваліфікованої більшости. Єльцин вийшов на балькон і проголосив величезній масі мешканців Москви — 20,000 до 50,000 осіб — що ,,виграв народ". Зібрана маса вчинила Єльцинові крикливу овацію, скандуючи ,,Єльцин—Єльцин". Зрозумівши: що Єльцин все одно проголосить переведення всенародного референдуму, чи народ погоджується на переведення економічної реформи. — З'їзд дав на це свою згоду. Таким чином Боріс Єльцин, перший в історії Росії обраний народом президент, здобув й цій драмі повну перемогу.

Чи настане у Москві ідильня — можна грубо грубо сумніватися. На телевізійній програмі каналу ,,Ей-Бі-Сі" — правильно схарактеризовано ситуацію у Москві, як боротьбу не так за владу, як за кишеню. Колишні комуністичні партократи є директорами найбільших фабрик та інших великих підприємств і вони противляться приватизації бо тоді втратять маєтки. А втім, Єльцин казав правду під час минулорічної візити у Лондоні, що комунізм ніколи не вернеться до Росії. Він потвердив цим неписаний закон історії, що вказівки на історичному годиннику не можна завернути назад.

Цей розвиток подій у Росії корисний для України. Новий революційний переворот у Москві міг відродити імперіялізм імперії і міг висунути на перше місце не-то Руцкого, який вже поспішився був із своєю готовістю перебрати владу після Єльцина, не-то якогось ще більш невідповідального фанатика. Опити в Україні дали правильний вислід. Більшість опитуваних висловилося за підтримку Єльцина, як ще найкращого для України російського лідера. Нема в Росії людини, яка не хотіла би відродження російської імперії від Балтики по Тихий океан і від Білого по Чорне море. Ідеться про те, хто з отих російських патріотів розумний та хто сліпий і глухий. Єльцин привітав перемогу незалежности України в референдумі 1-го грудня 1991 року, він привітав Леоніда Кравчука з вибором на президента України і перевів у російському парляменті з його комуністичною більшістю визнання державности України. Це не перешкодило повести проти України ворожої пропаґанди і шарпати Україну щораз новими шиканами. Вони зникнуть, коли український народ виявить державницьку зрілість і мудрість, коли на місце партійництва і непорузумінь прийде зрозуміння необхідности єдности, та й коли закріпиться українська держава із своїм державно-адміністраційним апаратом, із своєю армією і своєю валютою, з упорядкованою господаркою, з прочищенням атмосфери від злодійства і хабарництва. Тоді ввесь світ з Америкою у проводі, як і Росія, іншими очима глядітимуть на Україну.

Мабуть, багато води пропливе в українських ріках, поки настане такий вимріяний нам час. Покищо шлях застелений колючками і добре сталося, що так закінчилася ця остання криза у Москві, хоч би це був тільки епізод, який в іншій формі знову повториться. І Захід спокійніший, бо він таки налякався, що може вернутися комунізм і з ним — нова холодна війна. Нема війни, але тернистий шлях до тривкого миру на базі демократії і життя народів у власних ні від кого незалежних державах.

В ОСТАННІ ДНІ ПОСИЛИЛИСЯ бої в Сербській Країні між хорватськими урядовими військами і сербськими бойовиками. В Боснії і Герцеґовині генерал Морійон продовжує їздити від сербів до мусулман і назад, намагаючись забезпечити евакуацію ранених вояків і мирного населення.

Микола Руденко

ВЕСНУ ЗУПИНИТИ НЕ МОЖНА

II

Зрештою, ми тверезо ставимося до свого купона — знаємо, що він призначений на знищення. У сховищах банків уже чекає гривна — нехай же вона прийде на вторований купоном шлях. Гадаю, драматичніше виглядає справа з російським рублем, який почав падати все нижче й нижче. Сьогодні він упав ледве не до 700 рублів за доляр і ця тенденція наростає. А то ж не умовна валюта, як наш купон — це буцімто валюта справжня. До того ж Росії покищо не знайома енергетична криза, яка на нашій землі є головною причиною кризи економічної.

Слід відзначити тенденцію українського Уряду в деяких соціяльних проблемах. Сьогодні нерідко пенсії літніх людей перевершують заробітну плату робітників та службовців. На перший погляд це здається абсурдом. Насправді ж за цим стоїть, на мій погляд, добре продумана фінансова політика. Батько-інвалід війни вже нездатний знайти себе в нових економічних умовах. Щождо сина, якому за працю платять менше, ніж складає батькова пенсія (інколи мен ше навіть удвічі), то мається на увазі ось що: шукай себе, дорогий сину, в нових умовах — ти ж бо молодий. А не знайдеш задовільної праці в місті — їдь на село: там твої руки потрібні, як ніколи раніше.

Я близько знаю деяких бизнесменів — вони ожили після того, як Уряд Кучми запровадив нормальне оподаткування. Їхнє плем'я почало швидко рости й розвиватися. Ось передо мною сидить молода енергійна жінка, моя близька родичка, у якої неждано-негадано виявилися бизнесові здіб ності. Я їй чимало дошкуляв критикою: ти, мовляв, займаєшся спекуляцією, а не виробництвом — від такої діяльности багатство нації не зростає. Вона виправдовувалася тим, що система податків не дозволяє навіть думати про виробництво. І це справді було так. А сьогодні моя бизнесменка дбає про те, аби налагодити виробництво сухого молока. Це вже реальна продукція.

Та ось її погляд затуманився, вона несміливо запитує:

— Як ви гадаєте, не прийдуть до влади комуністи? В Росії діється щось несусвітенне. Та й на Україні більшевики підіймають голови.

Я її заспокоюю, як можу. А в самого немає певности, що депутатський заколот у Росії завершиться перемогою демократів. Єль цин інколи дозволяє собі антиукраїнські випади, але це слід списувати на його політичні маневри: серед вовків жити — по-вовчому вити. Загалом же це сьогодні єдиний політичний діяч високого рангу, який тримає на своїх плечах доволі хистку, хирляву споруду російської демократії.

Останнім часом його рішучість вельми підупала. Так, скажімо, після VIII з'їзду депутатів Російської Федерації, що оголосив справжню війну президентові, Єльцин пообіцяв виступити із зверненням безпосередньо до народу. І це справді можна назвати рятівним кроком: в Росії тільки Єльцин володіє стовідсотковою леґітимністю — уперше в історії російський народ обрав свого президента. Це щось-таки важить! І, до речі, не зважаючи на невдоволення деяких прошарків населення, що сьогодні легко зрозуміти. Єльцин усе ще користується народною довірою. Особливо він виграє на тлі демагогічної діяльности Руслана Хасбулатова, якому вдалося повести депутатський корпус проти президентських структур і особ ливо проти самого президента.

Я вже не раз писав про спікера російського парляменту Р. Хасбулатова — це людина інтелектуально обмежена, з непомірно роздутим самолюбством, наставлена до брутальности імперіялістично. Особливо він не любить Україну — головно за її далеко не бутафорську незалежність. Він бачить себе майбутнім імператором і не може пробачити Україні її спротиву територіяльним зазіханням Верховної Ради РФ, що стала покірною маріонеткою в руках спікера. До того ж Хасбулатов як депутат, висунутий Чечнею, взагалі нікого не представляє — Чечня сьогодні іґнорує геть усі державні структури Росії.

Аби зрозуміти, чого прагне Хасбулатов, не треба з ним поїдати пуд солі — варто всього лишень простежити за його поведінкою під час сесій Верховної Ради РФ, які транслюються у російському телебаченні. Гадаю, розумніша частина росіян давно вже його розкусила. Отож варто було б Єльцинові звернутися до народу, як він одразу б завоював мільйони прибічників. І все ж Єльцин зволікає. Але чому? Час, на жаль, працює не на нього, а на Хасбулатова, хоч ця людина здатна стати новим лихом російського народу. І, може, не тільки російського. А проте кажуть, що Єльцин ось-ось виступить. Росіяни йому пробачать, якщо він навіть на деякий час запив з горя — самі не без гріха.

Продовження буде.

Петро Часто

НА ЦЮ КНИЖКУ ЧЕКАЄ УКРАЇНА

Якщо давня національна подія болить, мов рана, — значить, вона ще не стала історією. Доля українців, їхня терниста дорога до соборности щедра на такі дати-рани. Одна з них позначена березнем 1939 року — тоді мадярські фашисти, з потакання Гітлера, втопили в крові Карпатську Україну. Десятки тисяч впало цвіту народу, решту поглинули сталінські тюрми і табори, скосила чи розвіяла по білому світі війна. Якби сьогодні всі полеглі встали з могил і засвідчили, яка ідея рухала ними, заціпило б багатьом ворогам українства. Обезкровлене в тих великих трагедіях, здеморалізоване півсторічною ідеологічною деспотією Москви, все ще позбавлене належної державної підтримки, воно опинилося тепер під потрійним натиском авантюристів, що ведуть справу до відірвання Закарпаття від України. Новітні мадярони, словацькі націоналісти і російські шовіністи, перш ніж вхоплять за горло один одного, діють заодно, намагаючись підрубати коріння української самосвідомости краю. При цьому головний їхній метод не є оригінальний, в історії вже не раз траплялося, що після насильства йшла, м'яко ступаючи на лапки, неправда, нерідко вбрана в шати ,,наукових теорій".

Нещодавно, 23-го лютого ц. р., московська ,,Нєзавісімая Ґазєта" запевнила, нібито ,,факт, що слов'янське населення Закарпаття — зовсім не українці, а самостійний народ з давньою історією, доведений наукою. Його визнають і словацькі, і мадярські, і російські історики". Яка красномовна згода — словацькі, мадярські і російські! Тобто саме ті три середовища, в надрах яких уже сотні років викохується спокуса здеукраїнізувати закарпатців, а відтак зробити їх погноєм для сильніших сусідів.

Психологи стверджують: ментальність, індивідуальна і суспільна, влаштована так, що людині легше встояти, маючи перед собою видимого ворога, віч-навіч. Чим це пояснити? Можливо, тим, що усі ми внутрішньо, підсвідомо, іншими словами, генетично, орієнтовані на правду, на доброту, на взаємний респект. Натрапивши на фальш, підступ, ми розгублюємося, і замість негайної відсічі тратимо час і сили на безвисліднi емоції. Загальновідомо, що схильність до довіри, навіть коли на неї нема достатніх підстав, до сантиментів, нерідко шкідливих — це наша національна риса. А тим часом сьогоднішня дійсність, реальні проблеми виживання української нації вимагають від нас холодного розуму, глибоких знань і вміння користуватися ними так добре, як козаки — шаблею в запеклій січі.

З огляду на це завдання, високої оцінки заслуговує книжка професора Вікентія Шандора ,,Закарпаття. Історично-правний нарис, IX ст. — 1920". Щоб уповні довіритися історіографічній компетенції цього вченого, досить сказати, що він закінчив Празький Карлів і Франкфуртський ім. Ґете університети, а тут, у З'єднаних Стейтах, студіював політологічні науки в Колюмбійському. Однак маємо той рідкісний випадок, коли йдеться про щось більше, ніж про академічну ерудицію чи про вільне володіння багатьма мовами. Вся його біографія означена хистом будувати мости розуміння між рідним народом і світом. Він був офіційним представником Карпатської України у Празі, і з того часу, з молодих літ, свідомо прийняв, як програму свого життя, національне самопізнання через вивчення обставин, що виникли на міждержавних і міжетнічних европейських межах.

Щодо критеріїв оцінки історичної літератури, то тут панує майже рефлексійне наставлення: чи спромігся автор ,,увести в обіг" нові факти? Та професор Шандор і не бере собі цього за мету — він оголює причинно-наслідкові зв'язки між ,,старими", тобто досліджує спонукальні явища і процеси, які відтак, через певні події і конкретні постаті, виявляють свій український аспект.

Простежуючи правну основу етнічної спільноти русинів-українців з обидвох боків Карпат від часів Київської Руси, автор посилається, з одного боку, на давньоукраїнські літописи і рукописні Євангелія, з другого — на західньоевропейських, в тому числі й на мадярських дослідників, які під очевидністю археологічних, історико-етнографіч-

(Закінчення на стор. 3)

Степан Яворський

Вісті з Оттави

Четвертого лютого ц. р., Барбара МекДуґал, міністер закордонних справ Канади, виступила з промовою перед дипломатичною академією російського міністерства закордонних справ у Москві. У своїй промові Б. МекДуґал висловлювалася дуже похвально про теперішніх провідників російської республіки, особливо Єльцина і Козирєва. Вона також підкреслила, що ,,Росія є великою потугою зі 'славетним минулим' і, без сумніву, квітучим майбутнім". Б. МекДуґал у своїй промові також відзначила, що ,,ваше керівництво в таких питаннях як припинення невимовної трагедії у колишній Юґославії буде мати критичну важливість в найближчому майбутньому".

Міністер закордонних справ повторила перестогу про припинення економічної допомоги тим дер жавам, які відмовляться підписати договір про нерозповсюдження ядерної зброї, маючи, очевидно, на увазі Україну, яка ще не підписала цього договору.

Можливо, що Б. МекДуґал сама цієї промови не писала, але зміст її точно віддзеркалює наставлення бюрократів в міністерстві закордонних справ Канади до Росії і до України. Оце ,,славетне минуле" Росії, починаючи від тирана Івана Ґрозного і його наслідників Петра І і Катерини II, і кінчаючи на більщ сучасних катах-диктаторах Ленінові, Сталінові, Брежнєву і Андропову, дає яскравий образ того минулого Росії, жертвами якого були десятки мільйонів не лише українців, але й самих росіян та інших народів імперії.

Ще більш парадоксальним звучить твердження Б. МекДуґал про участь Росії в подіях у колишній Юґославії. Відомим є, що росіяни підтримують сербів у цьому конфлікті. В той час коли канадські і українські вояки, під прапором Об'єднаних Націй, намагаються утримувати мир в Боснії і Хорватії, російські шовіністи, включно з високими офіцерами армії, постачають сербам зброю. (Англійська газета ,,Обзервер" з 7-го лютого ц. р. оцінює вартість цієї зброї на 450 млн. дол.). Ці самі шовіністичні організації вишколюють і посилають до колишньої Юґославії добровольців, які беруть участь разом з сербами в масакрах цивільного населення Боснії і Хорватії.

• • •

В кінці лютого і з початком березня ц. р. посол України в Канаді Левко Лук'яненко відбув офіційну візиту до провінції Альберта. Ініціятором офіційної частини візити і консультантом під час візити був д-р Олександер Кіндій, посол до федеральної Палати громад з округи Калґарі-схід, Альберта. В зустрічах з українськими організаціями та інституціями Л. Лук'яненкові допомагав д-р Богдан Клід з Канадського Інституту Українських Студій і Христина Єндик, президент Клюбу Українських Професіоналістів і Підприємців.

Амбасадор Лук'яненко відбув цілий ряд важливих зустрічей з прем'єром провінції Альберта Ралфом Клайном і його міністрами, з лейтенант-губернатором провінції Ґордоном Таверсом, як також з лідером провінційної Ліберальної партії Лоренсом Дікуром, який є українського походження. Він є також лідером офіційної опозиції в провінційному парляменті і може стати майбутнім прем'єром Альберти. Л. Лук'яненко дав два інтерв'ю щоденним газетам міста Едмонтону, ,,Едмонтон Джорнал" і ,,Едмонтон Сан", які дуже прихильно описали візиту українського амбасадора в Альберті.

Л. Лук'яненко зустрівся також з представниками приватної індустрііі, зокрема з президентом нафтокомпанії ,,Амоко" і його дорадниками, з якими амбасадор обговорював можливості участи канадських підприємств в розвідці і добуванні нафти в Україні.

На офіційному прийнятті з участю представників уряду та багатьох бизнесменів, прем'єр Клайн підкреслив своє прихильне ставлення до поширення зв'язків Альберти з Україною і запропонував Україні відкрити українське консульство в Едмонтоні. Українські підприємці висловили готовість взяти на себе кошти утримання такого консульства.

Після п'ятиденного перебування в Едмонтоні і Калґарі Л. Лук'яненко переконався, що буде дійсно корисно відкрити консульство України в Едмонтоні і пообіцяв зробити відповідні рекомендації Урядові України.

• • •

У понеділок, 8-го березня, місцеве Товариство Прихильників Народного Руху України влаштувало виступ перед численною публікою Оттави Вячеславові Чорноволові, народному депутатові Верховної Ради України і теперішньому голові Народного Руху Ук-

(Закінчення на стор. 3)

Осип Труш

ДО 50-РІЧЧЯ ПЕРШОЇ ДИВІЗІЇ УНА

II

На думку майора Гайке, український вояк при добірному вишколі і військовому проводові стоїть на високому рівні своїх вояцьких завдань. Це є вистачальни ми арґументи, які висловлював чужинець, кваліфікований штабовий старшина, що знав своє військове діло.

А тепер повернімось до дискусій і не раз критичних завваг стосовно потреби творення Дивізії, які в багатьох випадках стверджують, що саме творення військових формацій у неуста білі зованій ситуації, наражує цвіт нашої нації на знищення, а особливо в тодішній політичній коньюктурі. Очевидно, була друга частина нашого суспільства , яка несла на своїх плечах тягар прогри визвольної боротьби 1917—1920 років, і яка вважала своїм святим обов'язком і конечністю організування військових сил. І одні і другі жили леґендою зброї невідкличної мілітаризації нації, яка завдяки своїй кволості і відсутності військової виправки й системи думання та організації програла визвольну боротьбу. Напрямні цих дискусій в основі не були проти організації збройних сил, але різнилися у поглядах коли і з ким.

Якщо йдеться про рушіїв ідеї модерно вишколеної армії, якими були старшини визвольної війни полковник А. Бізанц, сотник О. Навроцький і Дмитро Паліїв, то в них була однозгідність, що цієї справи немає сенсу відкладати. Вони ж не були мрійниками, а реальними провідниками загартованими і досвідченими у цьому аспекті потреби творення своєї армії. Кермувались вони тим, що коли прийде до війни за наші слушні права, то не тільки вони, але переважаюча більшість нашого народу вірила, що створиться шанс здобути волю. Ясно було теж, що після трагічних подій у Карпатській Україні немає тих, які б відкрили б нам змогу творити реґулярну армію. Тому логічно ми бачили себе в армії партизанській.

Згадані діячі були свідомі цього, що партизанські загони, курені й сотні найбільш віддалених людей, нехай це будуть леґендарні герої, от прикладом нехай послужать нам герої Базару, не зможуть виконати завдань і ролі реґулярної армії, отже її за всяку ціну треба створити, використовуючи нагоду, яка нам трапляється.

Можна б провадити дискусії чи у безконечність відкидати творення Дивізії, беручи до уваги тисячні жертви, які понесла ця військова одиниця у боях під Бродами. Але рівночасно треба бути свідомим однієї істини: шанують тих, які вміють і готові боротися за свою державу. Світ оцінює з холодним розрахунком і без всяких сантиментів цю націю, яка здібна вибороти й захистити свої права, навіть тоді, коли треба понести жертви за них. Така є дійсність.

В остаточному висліді Дивізія після тяжких втрат під Бродами переорганізувалася і відіграла дуже важливу ролю, поповнюючи ряди УПА своїми висококваліфікованими старшинами й вояками. Тому треба таки признати творцям концепції творення Дивізії, що вона себе оправдала у світлі історичних подій цього періоду. А що найважливіше, що світ, а тим більше Москва, незважаючи на очорнювання, паплюження найгіршими епітетами, пришиваючи дивізійникам ярлик ,,буржуазних націоналістів" і фашистських вислужників, таки мимоволі була змушена признати, що існувала українська проблематика, і що український народ гідно боровся за свої права. Цей аспект боротьби залишається незатертим фактом у анналах історії, а крім цього свідчить про нас, як дозрілу націю, яка зуміла, незважаючи на свої слабості і недоліки, створити самостійну державу. У цьому ланцюгу затяжної боротьби до осягнення остаточної мети також Дивізія відіграла свою ролю, як одна з переємниць цієї боротьби.

Коли згадаємо про поворот Дивізії з фронту на початку вересня 1944 року до свого первісного вишкільного табору, то ситуація змінилася до непізнання. Вона зустрілась з проблемою, де вже неможливо було заповнити потреби нового озброєння й бойових припасів. Німецька армія втратила спроможність, щоб привернути Дивізії її бойову ефективність, тоді коли вона виїжджала на фронт під Броди. Одне Дивізії вдалося зреалізувати поповнити її ряди новими добровольцями, продовжувати перевишкіл і переорганізацію складових частин. Рівно ж замінено назву Дивізія ,,Галичина" на ,,Українська Дивізія", а відтак на — І Українська Дивізія Української Національної Армії. Не маючи ще закінченого вишколу новобранців, її призначують до боротьби проти партизанів на Словаччині з пляном крім, своїх воєнних завдань, інтенсивно продовжувати бойовий вишкіл щойно набраного нового вояцтва.

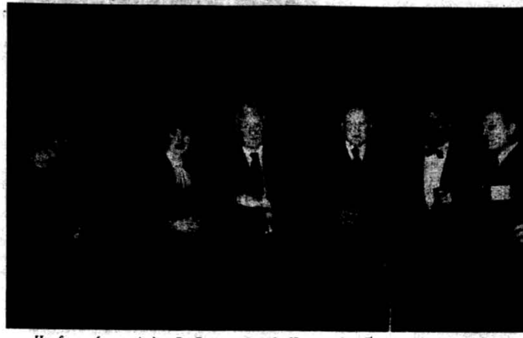
Це й було неначе початковою мандрівкою до нових завдань й обов'язків, бо вже в половині січня 1945 року переносять Дивізію до Стирії, а при кінці березня 1945 року приділюють до 2-ої армії, де вона відбула свій останній бій на фронті і брала участь в обороні Ґляйхенберґу. В половині квітня 1945 рік позначився цілком новим етапом для Дивізії, який започаткував ген. Павло Шандрук, організацією Української Національної Армії. Уже в травні 1945 року Дивізія відступає перед наступаючими совєтськими силами з пляном за всяку ціну не попасти в її полон, що рівнялось би цілковитим знищенням вояків Дивізії. Тим самим слідує табір полонених дивізійників в Ріміні, що був під контролею англійської армії, з цим рівночасно кінчиться військова роля, а починається новий етап для вояків Дивізії. Тут вони доклали великих зусиль з їх сторони, щоб переконати Захід про забріханість комуністичної пропаґанди й захистити себе перед примусовим поверненням в комуністичне пекло, де всіх чекала фізична загибіль. У цьому випадку англійська сторона після ґрунтовної аналізи всіх фактів вирішила, що дивізійники не були німецькими фашистами, як це залюбки твердила комуністична пропаґанда, а дійсні українські патріоти, які воювали за ідеали визволення свого народу з-під ярма сталінського

(Закінчення на стор. 3)

Співпраця київських і філядельфійських лікарів

30-го листопада 1992 року відбулося у Філядельфійському коледжі для лікарів прийняття з нагоди прибуття до Філядельфії групи медичних працівників з Києва, для ознайомлення з найновішими методами, найновішою технікою, інструментами й апаратурою в ділянці родопомічної медицини (акушерії), гінекології та медичного піклування новонародженими дітьми і матерями після пологів.

Кошти на прибуття української групи і перебування у Філядельфії були фінансовані Американською агенцією міжнародного розвитку (USAID). Організація, яка помогла влаштувати зустрічі між київськими і філядельфійськими лікарями — це Американський міжнародний аліянс здоров'я (AIHA).

На фото (справа): д-р В. Яценко, д-р О. Черник, д-р Ґ. Юнг, д-р З. Черник, дружина д-ра Ерлі.

Прийняття, що про нього мова, була влаштоване Філядельфійською Українською Федерацією, що її очолює відомий філядельфійський громадянин д-р О. Черник. Гарний буфет для цього прийняття був приготований невтомною філядельфійською активісткою Вірою Андрейчик.

Українська медична група, що її очолював д-р Валентин Яценко, проректор Київського Українського Державного Медичного Університету, прибула у складі 9 осіб: 7 лікарів, одна медсестра, та одна перекладачка. Були це науковці, працівники київських шпиталів для дітей ч. 1 і ч Київського гінекологічного шпиталю ч. 2

До американської групи належали лікарі медичної школи і університету Пенсильванії, шпиталю Пенсильванії і дитячого шпиталю Філядельфії. Під час прийняття був поширений комунікат вище згаданої групи філядельфійських лікарів, у якому говориться, між іншим, що співпраця буде використовувати досвід лікарів, адміністраторів шпиталів, медсестер і технічних працівників, на добровільній базі, щоб створити взірцеву програму в ділянці передпологових діягноз, перинатології та неонатології.

Д-р Джордж Я. Пекгам, асистент декана університету Пенсильванії і старший лікар шпиталю для дітей у Філядельфії, сказав, що у дискусіях з українськими лікарями стало ясним, що для них смертність та захворювання новонароджених дітей є дуже важливою справою — їх занепокоює, який вплив на здоров'я дітей має чорнобильська трагедія. Д-р Пекгам висловив певність, що... „ми можемо створити високої якости осередок опіки над матір'ю та дитиною і можемо зробити цей осередок рушієм поступу для інших шпиталів в Україні..."

Варто додати, що активним членом групи філядельфійських лікарів, які беруть участь у зустрічах з київськими лікарями, є молодий педіятр д-р Юрій Тершаковець.

Група філядельфійських лікарів відвідала Київ на початку листопада, щоб ознакомитися з київськими шпиталями. А 6-го грудня відбулася друга зустріч обох вище згаданих медичних груп з українським громадянством у приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру. З американських лікарів, про труднощі, які стоять перед Україною, говорив д-р Пекгам. З українців дуже гарну, палку промову виголосила д-р Ніна Гойда, керівник Відділу Опіки над Матір'ю і Дитиною у Києві. Від УОК Центру вітав обидві групи лікарів президент Центру інж. Борис Захарчук. ЗУАДК привітав гостей з України гарним дарунком. Ця наша заслужена організація подарувала гостям з Києва 300 найновіших анатомічних атлясів. Велика частина цих атлясів має бути розділена між бібліотеками медичних шкіл в Україні. У додатку до цього ЗУАДК дарував українській медичній групі більшу кількість українсько-латинських анатомічних словників. Київська група лікарів зреванжувалася дарунком деяких видань Київського Державного Університету.

У часі прийняття д-р В. Яценко, провідник київської групи, вручив д-рові О. Черникові медалю, як признання за зорганізування програм співпраці в різних ділянках медицини між Київським і Пенсильванським університетом і за невтомну працю задля допомоги Україні.

Слід згадати, що пошанувала співпрацю української і американської медичних груп голова вже 18 літ активного у Філядельфії і поза нею Комітету Оборони Прав України, Уляна Мазуркевич, яка два рази, 5-го і 7-го грудня, влаштувала у своєму елегантному ресторані спеціяльні вечори для обох медичних груп. На жаль, на вечерю 5-го грудня прибули через помилку тільки американські лікарі. Цього вечора виступав у Філядельфії наш славний хор „Думка" з Києва і філядельфійські громадяни, які мали привезти київську групу на вечерю, думали, що після концерту „Думки" буде вже запізно їхати до „Уляни".

Після вище згаданих зустрічей велике американське видавництво МекҐров-Гілл повідомило Голову Української Федерації, що висилає на адресу Федерації, як дарунок, 457 картонів, разом 18,624 фунти, 8,472 медичних праць, загальною вартістю 610,252 дол. Ця література у медичних школах і медичних бібліотеках України сповнить дуже корисну працю.

Ще додамо, що філядельфійський УОКЦентер постарався про 30 перекладачів, які помагали обом медичним групам. (Така велика кількість перекладачів була потрібна, оскільки обидві медичні групи мали деколи зустрічі у п'яти різних місцях в один і той же час).

Українська медична група виїхала 9-го грудня до Вашінґтону, а 12-го грудня з Вашінґтону до Києва, крім керівника групи д-ра В. Яценка і перекладача Лариси Майдакової, які повернулися до Філядельфії для завершення договорів з філядельфійськими медичними інституціями.

Нав'язування співпраці і зв'язків різних галузей і сегментів українського суспільства з відповідними галузями і сегментами інших держав, зокрема великих і розвинених, як ЗСА, є дуже конструктивним для нас, зокрема тепер, коли українська держава переборює великі початкові труднощі.

Ярослав Татомир

До 50—річчя...

(Закінчення зі стор. 2)

режиму. На цій фазі збройна боротьба Дивізії закінчилася. І сотні дивізійників разом з тисячами втікачів переселилися у далекі заокеанські країни. Але й на цих нових поселеннях вони не забули про обов'язки супроти своєї поневоленої нації, яку присягали боронити й коли буде потреба віддати за неї молоде життя. Вони включилися у всі прошарки політично-громадського і економічного життя нашої діяспори і вклали великий вклад у її збереження й розбудову.

Із нагоди 50-ої річниці, яку будуть відзначати тут і в Україні Крайові Управи Братств І УД УНА 23-го—25-го квітня ц. р. на Союзівці. вшануймо їх і пам'ять тих, які пішли до бою з відвічним московським ворогом під Бродами. Згадуючи їхні геройські бої, ми полинемо на рідні, а такі далекі землі, де поруч козацьких, стрілецьких і упівських могил виросли теж могили дивізійників та іншого українського вояцтва.

А тих, з-поміж нас, колишніх дивізійників, привітаймо теплим дружнім словом.

ВШАНУВАННЯ СПОЧИЛИХ І ВІДЗНАЧЕННЯ 60-ЛІТТЯ ВЕЛИКОГО ШТУЧНОГО ГОЛОДУ УКРАЇНСЬКОЮ ПРАВОСЛАВНОЮ ЦЕРКВОЮ В ЗСА

Консисторія Української Православної Церкви в ЗСА

ввічливо запрошує українську громаду до участи

У ЦЬОГОРІЧНОМУ ВІДЗНАЧЕННІ

П Р О В О Д І В

яке відбудеться

у неділю, 25-го квітня 1993 року

в Осередку святого первозванного апостола Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Урочистість розпічнеться **АРХИЄРЕЙСЬКОЮ ЛІТУРГІЄЮ о год. 9:30 ранку у ЦЕРКВІ-ПАМ'ЯТНИКУ св. ап. АНДРІЯ,** очоленою **Святішим патріярхом Київським і всієї України МСТИСЛАВОМ І** у співслуженні Митрополита КОНСТАНТИНА, Архиепископа АНТОНІЯ і місцевих священиків.

Після Літургії, відправлена буде **ЗАГАЛЬНА ПАНАХИДА за спокій душ жертв ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ і похованих на свято-андріївському цвинтарі архиєреїв, ієреїв, державних мужів і відданих Христові синів і дочок України.**

До участи у цих урочистостях консисторія запрошує членів українських молодечих організацій та ветеранів українських військ.

За дозволом на продаж товарів, що у цьому році відбудеться тільки у головній залі Дому Української Культури, слід звертатися не пізніше 19-го квітня 1993 р. до Всечесного отця Юрія Галиці, тел.: (201) 473-8665

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

раїни, який недавно був зареєстрований в міністерстві юстиції як політична партія.

В обширній промові на тему „Українська держава: що маємо? Куди йдемо? З ким єднаємось?" — доповідач розказав про його особисту ролю в утворенні Народного Руху України, про його кандидатуру на становище президента України, про його заслуги в позитивних вислідах референдуму в грудні 1991 року та про його сучасну діяльність у Верховній Раді України.

В. Чорновіл зазначив, що він підтримує Президента України Леоніда Кравчука, зокрема тепер, коли проти нього мобілізуються номенклятурні сили. Але Чорновіл критикував крайньо націоналістичні групи, зокрема ті, які причинилися до розбиття Народного Руху у Львові. Чорновіл також гостро висловлювався про акцію колишніх провідних членів Народного Руху, Лариси Скорик і Миколи Поровського, які недавно зареєстрували Всеукраїнський Народний Рух як неполітичну громадську організацію.

Наступного дня, при допомозі посла до федеральної Палати громад д-ра О. Кіндія, В. Чорновіл зустрівся з деякими політичними діячами. Л. Лук'яненко з В. Чорноволом не стрічався.

ФІНАНСОВА ДОПОМОГА ДЛЯ СТАРШИХ

(Supplemental Security Income — SSI)

Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії повідомляє, що особи у віці понад 65 років, і особи, без огляду на вік, які мають постійні фізичні недомагання, або є сліпі, які мають обмежені доходи, можуть отримувати додаткову місячну грошеву допомогу в додатку до соціяльного забезпечення.

Вище згадані особи мусять мати горожанство Америки, або мати дозвіл на леґальне перебування в Америці. Ця допомога називається SSI — Supplemental Security Income. Щоб її отримати дана особа мусить мати обмежений дохід, хоч може мати власний дім і автомобіль. Щоб отримати SSI треба виповнити відповідну аплікацію.

Таблиця максимальної допомоги:

Мешкає окремо	
Одна особа	466.40 дол.
Подружжя	700.70 дол.
Мешкає при родині	
Одна особа	313.74 дол.
Подружжя	470.70 дол.
Мешкає у домі старших	
Одна особа	559.30 дол.
Подружжя	993.40 дол.

Медична допомога

Особа, котра одержує SSI, звичайно кваліфікується на Медікейд. Окрема аплікація не є потрібна.

Харчові купони

Особи, які отримують допомогу SSI, мають право також отримувати харчові купони. За ці купони можна отримувати харчі без грошей.

Український Освітньо-Культурний Центр зобов'язався знайти 100 потребуючих осіб. Якщо є зацікавлені отримати згадані допомоги, тоді треба звертатися до Української Суспільної Служби при Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії на число (215) 456-1333 по додаткові інформації.

На цю книжку...

(Закінчення зі стор. 2)

них та фолкльорних аргументів змушені були визнати, що мадяри, вихідці з тюркського Зауралля, посівши наприкінці IX сторіччя пониззя між Дунаєм і Тисою, застали там автохтонів-слов'ян. Цей факт став найбільшою незручністю для пізніших мадярських ідеологів, яким історична правда заважала у створенні міту про тодішню нібито національно однорідну мадярську державу.

Професор Шандор, осягнувши декілька сотень різномовних друкованих і архівних матеріялів, переконливо реконструює процес входження мадярського етносу в Слов'янщину. Це входження, якщо брати до уваги й культурно-психологічний вимір, тривало декілька сотень літ і не було тріюмфальним. Освоюючи чужу землю, мандрівники-завойовники змушені були багато чого перебрати від слов'ян, їхнього способу життя, культури, навіть мови. Автор приводить досить свідчень сильних византійських і київсько-руських впливів у тодішній Мадярщині. Проте водночас із мимовільною асиміляцією серед корінних народів, русинів і слов'ян-великоморавців, мадярами рухало доленосне завдання відтіснити їх або підкорити, і саме тому мадяри виявили таку згуртованість, наполегливість і послідовність у державотворенні. Цієї „ровсости", схильности до централізації бракувало Київській Русі, міжусобиці, „федералістичнії" психо-комплекси в якій дозволили мадярам на довгий час утримати Закарпаття, хоч би й у такому дивному статусі — „ні як своє, ні як чуже".

Таки дійсно: станьте на національно-етнічному пограниччі — і чим більше народів з їхніми історичними лініями потрапить в поле вашого зору, тим виразніше ви побачите долю свого народу, його причетність, видиму і невидиму, до світової ходи. В цьому полягає науково-творчий ключ до праці проф. Шандора — це не просто історично-правний нарис, а хвилюючий, добре документований твір про давність і незнищеність русинсько-української нації. На химерному тлі боротьби інтересів — мадярських, турецьких, габзбурзьких, чеських і словацьких, польських і російських — гарячим, нерозривним струменем нуртує з давнини у майбутнє українська ідея.

Не просто зацікавлюють, але захоплюють розділи книжки, що кидають світло на обставини змадярщення слов'ян після „освіченого" царювання Марії Терезії, на постання і проблеми Греко-Католицької Церкви в краї, і особливо — на причини виникнення москвофільства і швидке перетворення його в найреакційнішу течію ідейного життя східньоевропейських слов'ян.

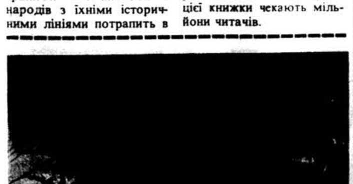
Дослідження закінчується 1920 роком, однак воно дає ясні відповіді на багато запитань, що виникли пізніше. Ті читачі, котрі здвигають плечима, не розуміючи засад антиукраїнського наставлення чехів і словаків і їхнього сліпого москвофільства, що баламутило їм голови аж до закінчення Другої світової війни, погодяться з цією тезою: народи, як і певні люди, можуть дуже довго жити ілюзіями — це також одне з прав — однак за ілюзії неминуче доводиться платити.

Висловлюючи признання Карпатському Союзові в Ню Йорку, який посприяв здійсненню цього важливого видання, залишається пошкодувати, що його видано таким невеличким тиражем. Тим часом в Україні цієї книжки чекають мільйони читачів.

Дітройтські чудасії

На передмісті Дітройту в Гемтремку зносяться у височінь цікаві та яскраво розмальовані електрично змоторизовані мистецькі споруди — гелікоптери та ракети, що їх названо „Ручностворенним Діснілендом у північному Дітройті".

Творцем цих мистецьких споруд є 69-літній українець машиніст-пенсіонер Дмитро Шиляк, який впродовж чотирьох років працював над цим задумом. Більшість його споруд є розмальовані яскравими червоними та синьо-жовтими кольорами, для того щоб їх можна було побачити здалеку.

Споруда „генератори і трансмісії" на ґаражах в Гемтремку.

Виявляється, що вмілості Д. Шиляка притягнули увагу посторонніх, бо навіть місцева газета „Дітройт Ньюз" вже про це написала, підкреслюючи вмілість і мистецький талант нашого земляка-лемка.

Композитор Богдана Фільц

Скромною, доброзичливою, внутрішньо зібраною, працьовитою — такою пам'ятаю Богдану Фільц з юнацьких років. Наш викладач гармонії у Львівській музичній десятирічці композитор А. Кос-Анатольський завжди ставив її нам за приклад, як треба „з ходу" схоплювати премудрості цієї досить складної науки. Пізніше, навчаючись у Львівській консерваторії, Б. Фільц досить швидко заявила про себе як про талановиту музикантку і композиторку. До речі, вона закінчила історико-теоретичний і композиторський факультет (кляса професора С. Людкевича), а кандидатську дисертацію на тему „Методи хорових обробок українських народних пісень" захистила під керівництвом Л. Ревуцького.

Оглядаючи список музичних творів Богдани Фільц, що налічує близько 300 позицій, а також монографії, збірники, статті, програми концертів, мимоволі дивуєшся винятковій працездатності, відданості улюбленій справі. Жанровий діяпазон її композиторської творчости досить широкий. Це Концерт для фортепіяна з оркестрою, кантата „Юнакові" на слова В. Сосюри (1961), „Верховинська рапсодія", камерно-інструментальні твори, серед яких найбільше для фортепіяна, та скрипки, хори, романси, обробки народних пісень.

Музичний стиль композиторки міцно пов'язаний з мелосом західньоукраїнського фолкльору (вона народилася в місті Яворові біля Львова), з львівською композиторською школою В. Барвінського, С. Людкевича, М. Колесси. Це зразу ж вгадується в пружних, гострих, нерідко коломийкових ритмах її творів з улюбленими синкопованими фігурами, що перегукуються зі стилем лемківського фолкльору, до якого часто звертається Б. Фільц („Закарпатські новелети", обробки лемківських пісень), в оркестровій палітрі її Фортепіянового концерту, „Верховинській рапсодії" для симфонічної оркестри, в гармонії та мелізматиці усіх її творів, забарвлених специфічним карпатським ладовим кольоритом.

Особливу популярність здобули фортепіянові твори Б. Фільц, які приваблюють енерґійним ритмічним пульсом, почуттям міри у виборі модних клястерних ґрон та гармонічних співзвуч, що не подавляють, але й не оголюють мелодійного начала, вдалим використанням реґістрових тембрів, зручністю фактури. Усе це при поміркованій технічній складності привертає увагу молодих піяністів, які охоче включають ці твори до своїх концертних програм і успішно виконують у Ню Йорку, Парижі, Мюнхені та інших містах світу.

Богдана Фільц дуже любить дітей (її дитинство було тяжким, репресованим), а тому багато пише для дітей та юнацтва. Ці твори заряджені оптимістичним началом і тому їх охоче співають відомі дитячі колективи „Дзвіночок", „Вогник", „Щедрик", „Дударик".

Композитора приваблює поезія романтичних, життєствердних напрямів, пройнята любов'ю до рідної землі, природи. У її творчому доробку — багато творів, романсів, пісень на слова Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, О. Олеся, В. Сосюри, М. Рильського, П. Тичини, Д. Павличка, Л. Костенко та ін. Одних лише романсів вона написала понад тридцять, для яких характерна збалансованість вокальної та інструментальної партії, вміле „маневрування" ними як взаємозамінними началами, вдале використання темброви контрастів.

Богдана Фільц є автором багатьох творів для скрипки, бандури, ксилофону, гобоя та ін. На міжнародному музичному фестивалі „Музик фест-92" виконувалася її „Купавочка", в якій вона використала купальські народні пісні з голосу Лесі Українки і зокрема пречудову перлину „Ой на Купала-Купалочка не виспалася Наталочка".

Крім різних музичних творів у доробку Богдана Фільц є ряд монографій: „Гармонія солоспіву", „Український радянський романс", „Хорові обробки українських народних пісень" тощо. Всі вони відзначаються чіткістю задуму, логічною клясифікацією матеріялу, вмінням розставляти правильні акценти, і, що найважливіше, серйозною професіональною аналізою. Композиторська аналіза, композиторський хист у даному разі служить їй орієнтиром при оцінці техніки письма різних авторів, специфіки їх гармонії, поліфонії тощо.

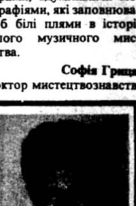
Хочеться побажати, щоб і надалі творчий і аналітичний вогник Богдани Фільц не згасав, а променів все більше і яскравіше, щоб вона ще довгі роки радувала нас своїми надхненними творами, вдумливими монографіями, які заповнювали б білі плями в історії нашого музичного мистецтва.

Софія Грица,
доктор мистецтвознавства

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашої найдорожчої і незабутньої

ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ І СВАХИ

СВ. П.

АННИ КОМІЧАК

будуть відправлені:

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА в неділю, 4-го квітня 1993 року о год. 10-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя у Піттсбурґу, Па.,

ПАНАХИДА в понеділок, 5-го квітня, о год. 7-ій вечора у катедральному соборі св. Володимира у Пармі, Огайо;

ПАНАХИДА, в суботу, 10-го квітня, о год. 10:15 ранку у церкві Пречистої Діви Марії у Мекіз Ракс, Па.

Родина покійної просить взяти участь у Богослуженнях.

Покійна залишила у глибокому смутку:

мужа — МИХАЙЛА, директора української радіопередачі у Піттсбурґу
сина — адвоката РОМАНА з дружиною ЯРОСЛАВОЮ і донькою ОЛЕСЕЮ у Піттсбурґу
сина — МАРКІЯНА з дружиною ЛЮСЕЮ і доньками АНДРЕЄЮ, УЛЯНОЮ і БОГДАННОЮ у Пармі, Огайо
сина — інж. МИХАЙЛА ІВАНА у Арлінґтон, Вірджінія
свата — ОСИПА ПОЛАТАЙКА з донькою ГАЛЕЮ у Піттсбурґу
сватів — ІВАНА І ГАЛЮ НОРКІВ у Пармі, Огайо

„Упокой Господи душу спочилої раби Твоєї"

А. Бурячок і Л. Іваненко з України доповідали в Кергонксоні

Заходом місцевого осередку Фонду Допомоги Україні тут у неділю, 7-го березня, в церковній залі св. Трійці відбулася зустріч громадянства з двома науковцями з Києва, які прибули в наукове відрядження до ЗСА і Канади на запрошення НТШ в Америці і університету Вотерлу, останнє заходами проф. Івана Яворського. Науковці — це відомий мовознавець-лексикограф д-р Андрій Бурячок і кібернетик д-р Леонід Іваненко. Обидва вони є членами Центральної Управи Товариства „Просвіта". Поїздка здійснюється з фінансової підтримки Фонду відродження С. Сороса і представників та згромаджень українців у діяспорі: Лариси Онишкевич, Романа Гавриляка, Осипа Мороза і Романа Воронки.

Зустріч відкрила імпрезова референтка осередку Євгенія Рубчак. Вона привітала присутніх, зокрема гостей з України, і передала дальше ведення програми д-рові Осипові Морозові, голові осередку, який представив гостей.

Д-р Бурячок у своїй доповіді говорив про наукові засади національно-культурного відродження, як першої, невідкладної проблеми, що потребує негайного розв'язання для реалізації нашого національно-культурного відродження — це закріплення української мови в усіх сферах суспільного життя, як мови державної. Адже мова — це основа нації, немає мови - немає нації. Вислів „мова — душа народу" визнаний тепер усіма й влучно віддзеркалює суть цього поняття. Демократичний характер законів України дає можливість для вільного розвитку мов і культури всіх національностей, що становлять народ нашої держави. Ми підтримали й будемо підтримувати справедливі принципи реалізації духовних і національних потреб усіх громадян України. Проте склалася ситуація, в якій українська мова потребує не меншої уваги й зусиль для її нормального функціонування.

У зв'язку з цим Центральна Управа Всеукраїнського т-ва „Просвіта" ім. Т. Шевченка доручила А. Бурячкові підготувати звернення до Президента України Леоніда Кравчука, до голови президії Верховної Ради Івана Плюща, голови Постійної комісії з питань науки, освіти і духовного відродження Л. Танюка, яке було обговорено на останньому засіданні Головної Ради Т-ва „Просвіта" і з деякими вченими і юристами і документ набув остаточного вигляду. Його підписали понад 20 народних депутатів, голови Республіканської і Демократичної Партій України, Народного Руху України, Спілка Письменників України, міністри освіти і культури, віцепрезидент Академії Наук України, директори гуманітарних інститутів АН України, міністер культури і президент ДАУ Іван Дзюба та Архиєпископ УАПЦ Володимир.

У зверненні до названих державних діячів висунули пропозиції щодо термінового вирішення ряду питань. Міністерство Освіти повинно забезпечити школи і вузи підручниками, посібниками і словниками не тільки в Україні, а й поза її межами, зокрема у східній діяспорі.

У відродженні української культури багато може зробити Інститут Культури, який треба негайно реформувати, організувати державну комісію для перейменування населених пунктів, їх вулиць і площ, колгоспів, радгоспів, архітектурних споруд, навчальних закладів і т.п.

Організувати Вищу атестаційну комісію (ВАК), куди б увійшли фахівці з різних галузей знань, як АН України, вузів, представників таких організацій, як Т-во „Просвіта" ім. Т. Шевченка, Українська Наукова Асоціяція, Спілка Письменників України тощо.

Провести перепис населення України за національно-соціяльним складом з вкористанням української, російської та інших мов у різних сферах життя і діяльности народу. Останній перепис не віддзеркалює правдивої кількости російського населення в Україні. Фальшиво подано більшу кількість російського населення, ніж в дійсності. Очевидно це зроблено тенденційно.

Якщо йдеться про наші збройні сили, то Т-ва „Просвіта" повинно докласти максимум зусиль, щоб у кожному військовому підрозділі (сотні чи курені) був створений осередок т-ва, який допомагав би нашим воякам і старшинам у вивченні української мови, історії України й історії культури тощо.

Професор Іван Ющук уже підготовив для військовиків посібник для вивчення української мови, а А. Бурячок (наш доповідач) уклав невеликий російсько-український словник військових термінів і команд і далі готує повний словник таких термінів.

Крім того разом з львівськими колегами Бурячок переклав з російської мови військовий статут (впоряд), який до кінця року має вийти друком.

Словник української мови, який охоплює 135,000 слів, в 11 томах, в підготові. Культура України тісно пов'язана з культурою церкви. Том необхідно приступити до оновлення останньої, до її реформи, що вимагає зусиль з боку керівництва різних конфесій і сприяння в цьому держави. Слід підготувати й видати праці І. Огієнка, які стосуються релігійних справ.

Настала пора реалізувати заклик Митрополита Іларіона до нашого духовенства „Служити народові — це служити Богові".

Тема доповіді Л. Іваненка — „Комп'ютери і засоби масової інформації в процесах соціо-лінґвістичної інтеґрації". Наших гостей об'єднала й, зрештою, через п'ять літ прибила до наших берегів ідея побудови комп'ютерного банку української лексики, як висловився Л. Іваненко у своєму виступі перед нашою громадою: „Українці на цій землі будували церкви, школи, утворення різного роду, спілки, організації, щоб зберегти й передати дітям своїм 'Нашу правду' (слова Т. Шевченка). Ваші церкви тут з архітектурними формами й оздобленням інтер'єрів відмінні від традиційних, навіяних Візантією. То чом би нам не збудувати храм української мови XX століття ще модернішим на основі 'оптичних дисків та комп'ютерних мереж'. Але питання утвердження нашої мови серед українства світу у такий спосіб є більш віддаленою перспективою. А на порядку денному проблема згуртування народу шляхом конструктивного розв'язання актуальних завдань".

Народ перебуває зараз в дисперсному стані незлагоди, нестатків і негараздів. Вправді незалежність підтримує на дусі, але не принесла конкретних здобутків на побутовому рівні. Зважмо, що не всі здатні й згодні палати вогнем духовних шукань.

Автори проєкту вважають, що сам процес побудови словника сприятиме нашому згуртуванню, пробудженню національної свідомости, вихованню громадських чеснот. Як одну з джерел збору лексичних скарбів вони розглядають розроблену д-ром Іваненком телевізійну гру-конкурс „Шукачі слів". У ній студенти-філологи Університету ім. Т. Шевченка та Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова (Київ) у веселих словесних іграх-баталіях здійснюватимуть маркетінг (ринок збуту) нашої мови. А телевізійні глядачі, визбируючи перлини й діяманти слів, здобуватимуть точки в заочному змаганні й сприятимуть словниковій справі.

У першій частині, яку веде д-р Іваненко, співпрацюють професори А. Погрібний, О. Пономарів, Р. Воронка, А. Бурячок, О. Тараненко. Прем'єра очікується у 20-ти числах 27-го березня, саме тоді, коли автори проєкту виступатимуть з рефератами в Ню Йорку у приміщенні НТШ. Слід було б додати, щоб відеозаписи цих програм, які мають також виразне науково-популярне і навчальне спрямування, стали доступними дітям в українських школах і осередках Америки.

Цей модерний за формою захід відроджує традиції, започатковані українською громадськістю наприкінці XIX століття. Тоді організаторами виступили редакції журналів „Основа" та „Київська старовина". Згодом це дало змогу Борисові Грінченкові упорядкувати й видати свій „Словар української мови" (1907—1908).

Після доповідей присутні ставили питання, на які доповідачі давали вичерпні відповіді.

При каві і солодкому продовжувалися розмови з доповідачами.

Д-р Роман Барановський

Важливе спростування

З датою 1982 року у Видавництві „Наша Батьківщина", MT. Dale, New York, власником якого є Сидір Кравець, вийшла брошура під заголовком „Спогади учасника бандерівської УПА". Авторство цієї брошурки видавництво „Наша Батьківщина" приписує моєму покійному батькові, ген. хор. Константинові Смовському, в якій говориться, що нібито з приходом большевиків в Західню Україну 1939 року, мій батько був мобілізований до піхоти Червоної армії та згодом 1941 року в часі німецько-совєтської війни з тої армії попав в німецький полон і був перекладачем німецько-української мови.

І далі, в цій видуманій брошурі говориться, що нібито мій батько, звільнившись з німецького полону, перебуваючи вдома на Волині 1943 року одержав наказ від бандерівської Служби Безпеки (СБ) зголоситися до бандерівської УПА, в якій спершу був рядовим вояком, а після відповідного вишколу став командиром куреня.

Уважно прочитавши цю брошуру, рішуче стверджую, що такого спомину мій батько ніколи не писав і згадана брошурка від самого початку й до кінця є цілковитою й безсовістною вигадкою.

Натомість правдою є, що мій батько, сл. п. ген. хор. Константин Смовський, як старшина армії УНР, згідно з договором між польським і українським Урядом УНР в екзилі, в часі німецько-польської війни 1939 року був контрактовим старшиною в польській армії і разом з нею цього ж року попав в німецький полон і, звільнившись з цього полону, на Волинь ніколи не повернувся, бо й вся наша родина в тому часі також перебувала на Заході. До бандерівської УПА ніколи не належав, не лише тому, що не визнавав однопартійної бандерівської армії, і був підпорядкований Урядові УНР в екзилі, але й тому, що в тому часі взагалі не був на цьому терені, де діяла бандерівська УПА. Також подаю до відома, що мій батько, будучи в німецькому полоні, не міг бути перекладачем, з такої простої причини, що він зовсім не знав німецької мови.

В зв'язку з появою цієї брошури ми кількакратно зверталися до цього видавництва (листовно й телефоном) з домаганням, знищити цілий наклад і не поширювати цієї злобної фальшивки, але останньо я довідалась, що ця брошура й дальше розходиться не тільки в діяспорі, але й в Україні. Тому цією дорогою повідомляємо все українське громадянство в діяспорі і в Україні, що ця брошурка від початку до кінця є злобною й нечесною видумкою, за яку несуть повну відповідальність Видавництво „Наша Батьківщина" та її автори, а зокрема її власник Сидір Кравець.

Галина Семенюк-Смовська

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Монмут Юнайтед СК — 11:2

Цими футбольними змаганнями, що відбулися 23-го лютого у спортовому комплексі Ґуд спортс в Абердіні, Н. Дж., І дружина „Ч. Січі" розпочала дев'ятитижневий турнір у закритій залі, в якому взяли участь 12 клюбів зі стейту Ню Джерзі. Дружини поділені на дві рівнорядні підгрупи:

Група 1: Бенфіка СК, Польський СК, Шор Юнайтед, Бутерс СК, Монмут Юнайтед і „Чорноморська Січ".

Група 2: Фанбекс СК, Саєрвіл СК, Кловер СК, Пекер СК, Е. Б. Юнайтед і Троуб СК. В першій зустрічі „Січовики" цілком володіли ініціятивою, були клясово вищі в техніці, завдяки чому воротареві суперників 11 разів довелося витягати м'яча із сітки своїх воріт. Ґолі для „Ч. Січі" здобули: П. Борецький — 4, Р. Акоста — 4, В. Науменко, Г. Сергіїв і Муніс — по одному. Крім них у складі „Ч. Січі" виступали: М. Хамуляк, П. Паливода, М. Осовський, Я. Твардовський, Й. Ярошевич, М. Ласота, М. Прайс і Р. Ромул. Провідник і тренер — Михайло Паливода.

Чергові ігри „Ч. Січі" відбулися: 2-го березня з „Бутерс" СК, 9-го березня з Польським СК, 16-го березня з „Шор Юнайтед" і 23-го березня з „Бенфікою".

По закінченні цих ігор в двох наступних тижнях пройдуть півфінальні і фінальні міжгрупові зустрічі.

Відбиванкарі „Ч. Січі" — вдруге стали віцечемпіонами

У неділю, 28-го лютого, у спортових залях Технічного інституту Ню Джерзі відбувся черговий офіційний турнір 10-ти „А"-клясових дружин відбиванкового району ЮСВБА „Ґарден -Емпаєр", між якими українців репрезентувала „Ч. Січ". Учасниками цього турніру були такі клюби: Гай Тайд ВК, Лівінгстон ВК, Берґен ВК, СПВК, „Ч. Січ" (група „А"). Гайтставн ВК, Руфд ВК, Генґ Б. ВК (китайці), Сансет Кіл ВК, Каліфн Біч ВК (група „Б").

Протягом цілого дня гри проходили круговою системою у підгрупах, а по їх закінченні, увечорі відбулися міжгрупові півфінали і остаточно фінальна гра. Згідно з вислідами, до півфіналів дійшли: Гайтставн ВК і Генґ Б. ВК з підгрупи „Б" і Гай Тайд ВК та „Ч. Січі" з „А" підгрупи.

У півфінальних зустрічах, що пройшли завзято й емоційно, переможцями вийшли: Гайставн ВК, що елімінував Гай Тайд ВК 15:10, 15:10 і „Ч. Січ", якій довелося відбути додатковий виснажливий сет 15:10, 8:15 і 15:13.

У фіналі на початку вели „Січовики" рахунком 13:7, але рутиновані відбиванкарі Гайставну зуміли зібрати сили і виграли сет вислідом 15:13. У другому і вирішальному сеті українські відбиванкарі ставили опір до рахунку 9:9. Після цього суперники перейняли ініціятиву і остаточно виграли цей сет, а з ним і турнір, вислідом 15:9. Як уже згадано, наші відбиванкарі втратили багато фізичних сил в додатковому сеті у півфіналі і це у великій мірі спричинилося до тієї поразки у фіналі турніру. Треба теж відзначити, що з причини контузій та інших серйозних перешкод у складі нашої дружини цим разом не змогла виступити трійка добрих стиначів: Томко, Дулин і Пенцак.

Звання віцечемпіонів турніру здобули О. Гладкий, А. Стасюк, М. Завадівський, В. Кравець, Б. Іваськів, Р. Кош і М. Бирбанк.

Брати Юркевичі причинилися до перемоги

В суботу, 27-го лютого, на льодовій арені Савт Мавнтен у Вест Орендж, Н. Дж., відбулися фінальні гокейові змагання за Чашу Ґордона, в яких зустрінулися дружини середніх шкіл Сітон Голл і Томс Рівер Норт. Після завзятого змагу в реґулярному часі вислід був 4:4 і тому, згідно з правилом цього турніру, була заряджена догривка. Завдяки талановитим українським юнакам переможцем вийшла дружина Сітон Голл. Вирішального ґоля в додатковій догривці здобув Тома Петрів з виробленої позиції братів Матвія і Андрія Юркевичів. В нормальному часі ремісуючого ґоля для Сітон Голл теж здобув Матвій Юркевич.

Це вже втретє (попередно в 1978 і 1983 роках) дружина Сітон Голл під проводом тренер Джана Ворхола вийшла переможцем тієї серії за Чашу Ґордона. Після цих змагань Ворхол сказав, що „його підопічні осягнули цей успіх завдяки великому бажанню до перемоги, особливо у третьому періоді і до закінчення зустрічі вони ні на мить не дали нагоди суперникам перейняти ініціятиву".

Матвій Юркевич і його молодший брат Андрій — сини колишнього футболіста-вихованця „Ч. Січі" Юрія, онуки Марії і пок. Володимира Юркевича, відомого талановитого бандуриста, довголітнього члена УСВТ „Ч. Січ".

В цій же, як і в попередніх іграх, до перемоги причинився четвертий український юнак — Християн Кайбіда, внук відомого в Нюарку діяча Андрія Кейбіди, головного радного УНСоюзу і члена УСВТ „Ч. Січ".

(от)

Інтраком — співорганізатор спортової льотерії в Україні

Наприкінці січня ц. р. в Києві був підписаний договір між телекомунікаційною компанією Греції Інтраком і міністром молоді і спорту України Валерієм Борзовим, згідно з яким ця грецька компанія організує в Україні спортову льотерію. Інтраком вкладає 70 мільйонів долярів для організації тієї льотерії, що становитиме 80% вкладу.

Чистий прибуток з тієї льотерії має бути призначений на фінансування організованого спорту України, який у зв'язку з економічною кризою зазнає важких ударів. Ще в 1991 році президент Інтраком Сократ Коккаліс підписав подібний контракт з Росією. Тепер Інтраком веде теж переговори в справі організації таких льотерій в Болгарії, Румунії та кількох країнах Африки і Південної Америки. На пресовій конференції після підписання цього договору президент Інтраком Коккаліс між іншим сказав: „Наша телекомунікаційна компанія вважає Україну, як одну з найбільших країн Европи, яка найшвидше розвивається". Сократ Коккаліс є власником відомого у футбольному світі грецького футбольного клюбу „Олімпіякос", в складі якого в останні роки виступають два визначні українські футболісти Геннадій Литовченко і Олег Протасов. На посту тренера декілька років працював колишній визначний футболіст з київського „Динамо" Олег Блохін.